

KRAJSKÝ PLÁN PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ PARDUBICKÉHO KRAJE

2012–2014

Zpracováno: září–říjen 2012

Oddělení školství kultury a tělovýchovy

Mgr. Renata Černíková, krajská školská koordinátorka prevence

Mgr. Zuzana Hamanová, zastupující krajská školská koordinátorka prevence

Spolupráce:

PhDr. Petra Novotná, metodik PPP Ústí nad Orlicí

PaedDr. Bc. Jiří Knoll, metodik PPP Pardubice

Mgr. Jiřina Ludvíková, krajský protidrogový koordinátor, krajský koordinátor prevence kriminality

Projednáno:

Mgr. Jiří Hlava, vedoucí oddělení organizační a vzdělávání

Ing. Ladislav Forman, vedoucí OŠKT

OBSAH

Seznam použitých zkratk	4
ÚVOD	5
1. Demografický popis kraje	6
1.1. Charakteristika Pardubického kraje	6
1.2. Vzdělanostní struktura	8
1.3. Nezaměstnanost v Pardubickém kraji	8
1.4. Počet škol a školských zařízení na území Pardubického kraje dle typů škol a zřizovatelů	8
1.5. Školská zařízení	9
1.6. Odborná péče pro ohrožené děti a mládež	10
1.7. Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež (NZDM)	10
2. Východiska Plánu primární prevence rizikového chování v Pardubickém kraji	11
2.1. Strategie protidrogové politiky Pardubického kraje na období 2012–2018	11
2.2. Strategie prevence kriminality	12
2.3. Sociálně demografická analýza kraje	15
3. Strategie prevence rizikového chování u dětí a mládeže v Pardubickém kraji na období 2012–2014	17
3.1. SWOT analýza PP v kraji	17
4. Hlavní priority a cíle Pardubického kraje v oblasti primární prevence	19
5. Síť služeb poskytující prevenci rizikového chování Pardubického kraje	21
5.1. Síť služeb a charakteristika poskytovaných služeb primární prevence	21
5.2. Cílové skupiny primární prevence	22
5.3. Chybějící služby v Pardubickém kraji	23
6. Koordinace primární prevence na krajské úrovni	24
6.1. Spolupráce v rámci krajského úřadu	24
6.2. Spolupráce s metodiky PP	24
6.3. Odborné orgány	24
7. Aktivity Pardubického kraje	25
8. Financování služeb primární prevence v Pardubickém kraji	26
8.1. Přehled poskytnutých dotací na specifickou a nespecifickou prevenci v Pardubickém kraji v roce 2011–2012	26
8.2. Z rozpočtu Pardubického kraje	28
Závěr	28

Seznam použitých zkratek

CCV – Centrum celoživotního vzdělávání

DDM – Dům dětí a mládeže

KCPP – Krajské centrum primární prevence

KrÚ Pk – Krajský úřad Pardubického kraje

MPP – Minimální preventivní program

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

MŠ – Mateřská škola

MŠMT ČR – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

NNO – Nestátní nezisková organizace

NZDM – Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež

OŠKT – Odbor školství, kultury a tělovýchovy

Pk – Pardubický Krajský úřad Pardubického kraje

PPP – Pedagogicko-psychologická poradna

RCH – Rizikové chování

SVP – Středisko výchovné péče

ŠD – Školní družina

ŠK – Školní klub

ŠMP – Školní metodik prevence

ŠVP – Školní vzdělávací program

VOŠ – Vyšší odborná škola

ZŠ – Základní škola

ZUŠ – Základní umělecká škola

ÚVOD

Problematika rizikových projevů chování u dětí a mládeže je a do budoucna zůstává jednou z velmi sledovaných oblastí výchovy a vzdělávání. Základním principem strategie prevence rizikového chování je co nejúčinnější výchova ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a k vyváženému všestrannému rozvoji osobnosti.

Období školního vzdělávání má velmi významnou funkci v oblasti formování osobnosti mladých lidí a vše, co se v tomto období nepodaří se jen velmi obtížně napravit v období dospělosti. Toto je také důvod, proč je oblasti prevence rizikových projevů chování u školní populace věnována mimořádná pozornost, a to nejen ze strany ministerstva, ale i všech dalších složek podílejících se na řízení školství, zvláště pak krajů a obcí.

Základním nástrojem prevence rizikového chování dětí a mládeže v resortu školství je tzv. Minimální preventivní program, který je komplexním systémovým prvkem v realizaci preventivních aktivit ve školách a školských zařízeních. Dle zákona č. 561/2005 Sb. (Školský zákon) je tento program součástí školního vzdělávacího programu, který je pro školu závazný. Za tvorbu a realizaci MPP školy či školského zařízení zodpovídá ředitel školy a školní metodik prevence, který poskytuje pedagogům a ostatním pracovníkům odborné informace o vhodných preventivních aktivitách, pomáhá odhalovat rizika vzniku a projevy rizikového chování dětí a mládeže a doporučuje způsoby řešení problémů s jednotlivci i celými kolektivy.

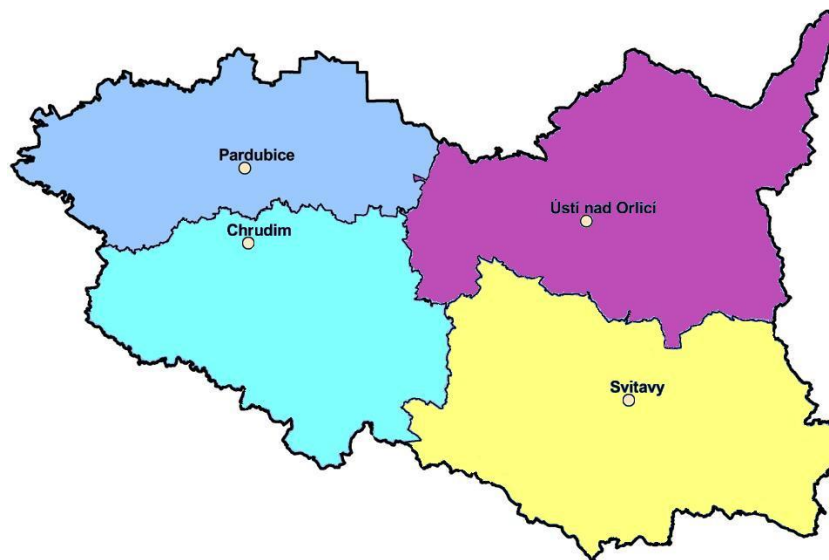
Krajský plán primární prevence rizikového chování dětí a mládeže v Pardubickém kraji vychází ze „Strategie rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2009–2012“ s ohledem na specifické potřeby Pardubického kraje. Odbor školství, kultury a tělovýchovy v oblasti prevence rizikového chování úzce spolupracuje s odbory zdravotnictví a sociálních věcí Krajského úřadu Pardubického kraje. Prostřednictvím krajského školského koordinátora preventivních aktivit kraj dále koordinuje činnost jednotlivých institucí v systému prevence a zajišťuje v přenesené působnosti naplňování úkolů a záměrů obsažených ve Strategii prevence resortu při respektování specifik Pardubického kraje. Krajský školský koordinátor úzce spolupracuje s krajským protidrogovým koordinátorem a s koordinátorem prevence kriminality.

Krajský plán primární prevence byl zpracován pracovníky Odboru školství, kultury a tělovýchovy Pardubického kraje – oddělení organizační a vzdělávání.

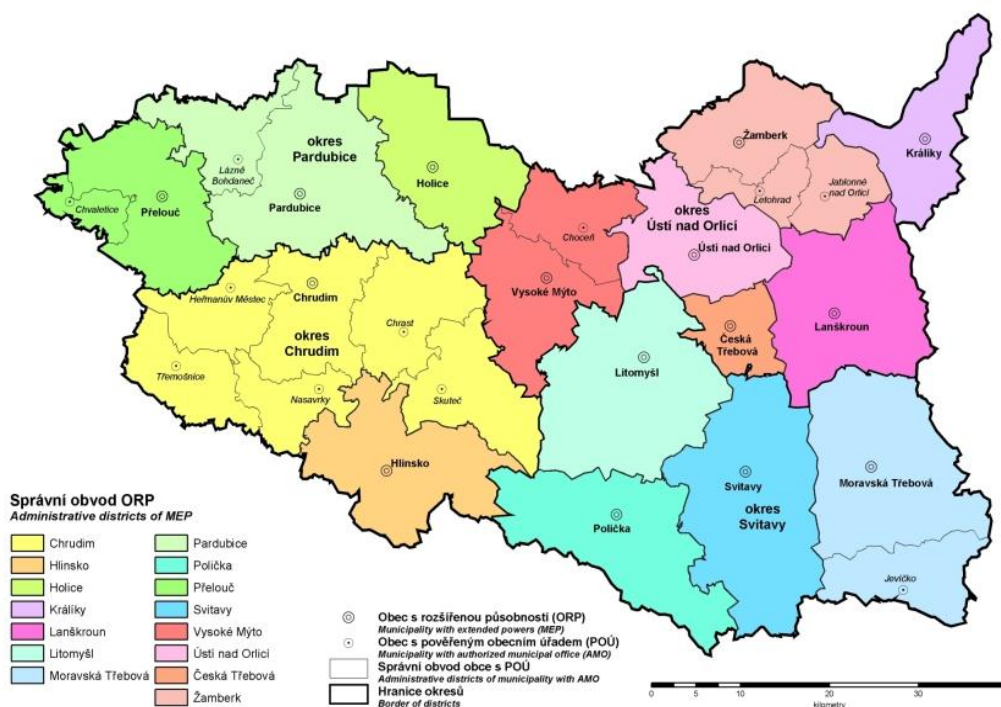
1. Demografický popis kraje

1.1. Charakteristika Pardubického kraje

Pardubický kraj vznikl k 1. lednu 2000 sloučením okresů Chrudim, Pardubice, Svitavy a Ústí nad Orlicí. Svou rozlohou 4 519 km² (5,73 % plochy ČR) je Pardubický kraj pátým nejmenším krajem ČR. Pardubický kraj se nachází ve východní části Čech. Polohu kraje dále určují sousedící kraje – Středočeský, Královéhradecký, Olomoucký, Jihomoravský a Vysočina. Spolu s krajem Královéhradeckým a Libereckým tvoří oblast soudržnosti Severovýchod (tzv. NUTS 2).

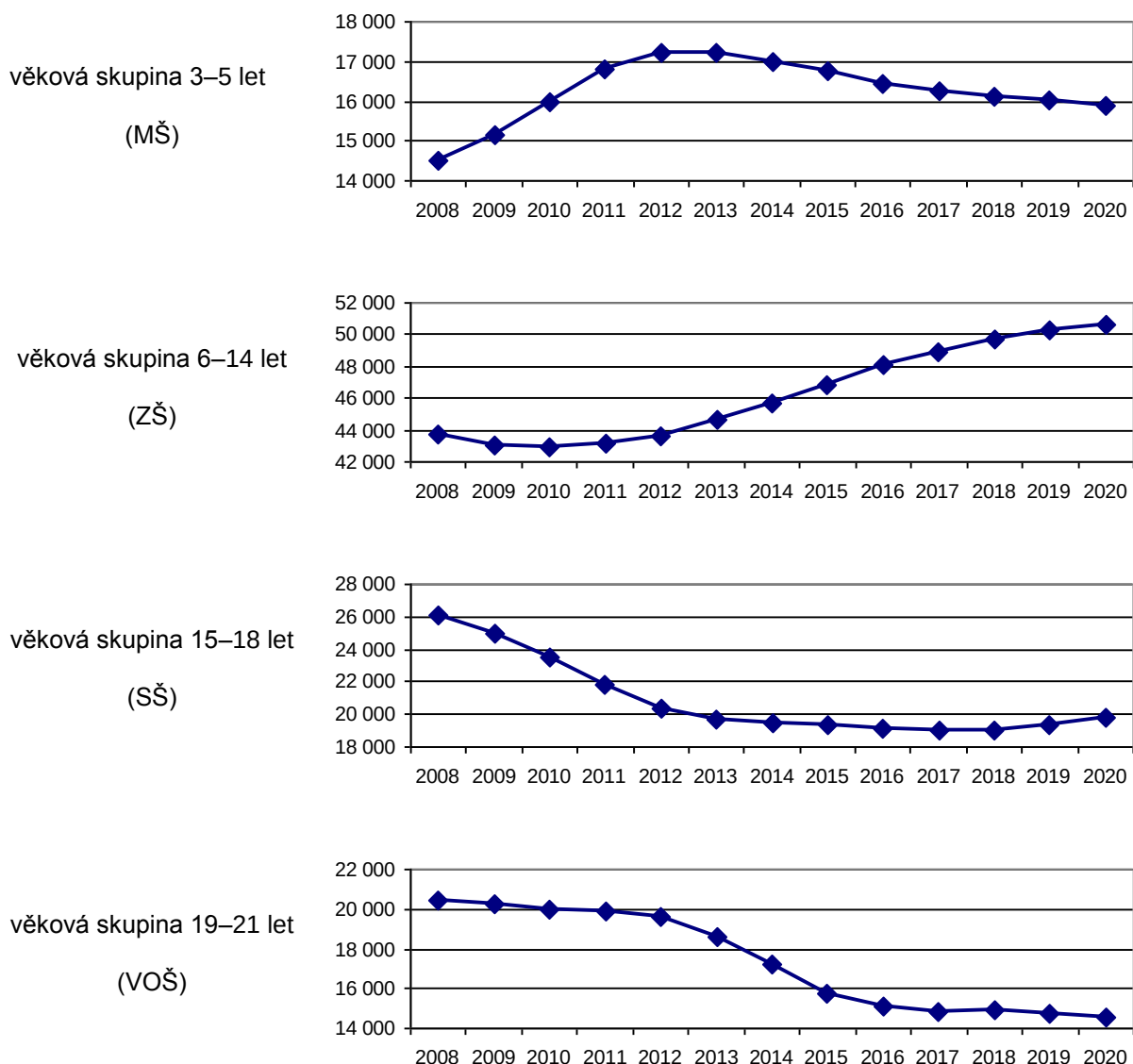
Pardubický kraj je členěn na 15 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (obce III. stupně).

Ke konci roku 2011 žilo v Pardubickém kraji 517 164 obyvatel (4,95 % celkového počtu obyvatel České republiky). Oproti roku 2010 populace kraje vzrostla o 835 osob. Největší přírůstek (o 965 osob) byl zaznamenán v okrese Pardubice, k největšímu úbytku obyvatelstva (o 87 osob) došlo v okrese Ústí nad Orlicí.

Počet obyvatel již šestým rokem roste, v posledních dvou letech se tempo růstu zpomalilo. Vliv na zmírnění růstu měl snižující se přirozený i migrační přírůstek. V roce 2011 došlo ke zvýšení počtu dětí do 15 let. Oproti předchozímu roku počet dětí ve věku 0–14 let stoupl o 755 na 76 015 osob.

Pro dlouhodobější rozhodování o síti škol a školských zařízení v Pardubickém kraji je podstatná projekce vývoje počtu dětí, žáků a studentů, kterou zobrazuje graf č. 1.

Zdroj dat: ÚIV Praha

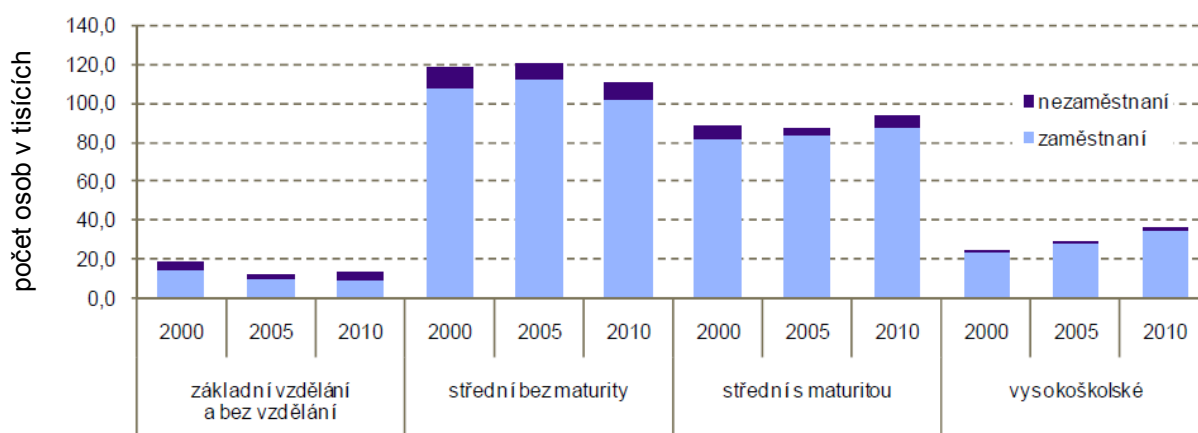
Zřizovatelé všech druhů a typů škol a školských zařízení jsou nuceni reagovat na značné změny v počtu dětí, žáků a studentů. Zatímco oblast předškolního a základního vzdělávání již pociťuje nástup silnějších populačních ročníků, celkové kapacitní nároky na střední a vyšší odborné školství výrazně klesají.

1.2. Vzdělanostní struktura

Pro ekonomický rozvoj kraje je důležité zastoupení obyvatel s vyšší úrovní vzdělání, kteří jsou schopni vytvářet a aplikovat nové poznatky a podílet se na rozvoji znalostně náročných oborů a odvětví hospodářství kraje. Vzhledem k tomu, že podíl nekvalifikovaných činností stále klesá, stává se základním předpokladem pro uplatnění na trhu práce minimálně středoškolské vzdělání a odborná kvalifikace.

Z hlediska dosaženého vzdělání obyvatelstva (ve věku 15 a více let) v Pardubickém kraji v roce 2011 bylo bez vzdělání nebo se základním vzděláním 16 % obyvatel (klesající trend), se středním vzděláním bez maturity 39,6 % (klesající trend), se středním vzděláním s maturitou 33,6 % (rostoucí trend) a s vysokoškolským vzděláním 10,8 % (rostoucí trend).

Data ČSÚ vypovídající o vzdělání a ekonomickém postavení populace v kraji zobrazuje graf č. 2.

Zdroj dat: ČSÚ Pardubice

1.3. Nezaměstnanost v Pardubickém kraji

Nezaměstnanost v Pardubickém kraji je výrazně ovlivněna celkovým stavem ekonomiky v České republice. Poměr mezi nabídkou a poptávkou po pracovních silách silně ovlivňuje v jednotlivých regionech příchod či odchod velkého zaměstnavatelského subjektu. Míra registrované nezaměstnanosti podle údajů MPSV v Pardubickém kraji činila k 31. 8. 2011 7,64 %. Oproti srpnu 2010 byla nižší o 0,69 procentního bodu. Ve srovnání s ostatními kraji je v Pardubickém kraji šestá nejnižší míra nezaměstnanosti. Mezi okresy kraje byla nejnižší nezaměstnanost na Pardubicku 5,80 %, nejvyšší na Svitavsku 10,33 %. Na úřadech práce bylo evidováno 21 433 nezaměstnaných osob, přičemž dosažitelných uchazečů o zaměstnání (mohli bezprostředně nastoupit do zaměstnání) 20 850 osob. Volných pracovních míst bylo 3 138, na jedno místo tak připadalo 7 uchazečů o zaměstnání. Nejprůzlivější poměr mezi uchazeči a volnými místy byl v okrese Pardubice, kde na jedno místo připadali 4 uchazeči, naopak 15 uchazečů připadalo na volnou pozici v okrese Svitavy.

1.4. Počet škol a školských zařízení na území Pardubického kraje dle typů škol a zřizovatelů

Na území Pardubického kraje vykonávají činnost školy nebo školského zařízení právnické osoby, jejichž zřizovatelem je kraj, obec, stát, soukromá osoba, registrovaná církev nebo náboženská společnost. Největším zřizovatelem v kraji podle počtu subjektů je

obec, která zřizuje 594 příspěvkových organizací vykonávajících činnost škol a školských zařízení.

Počty žáků a studentů ve školním roce 2011–2012

Mateřská škola	17 994
Základní škola	41 225
Střední škola, VOŠ a konzervatoř	24 255
VOŠ	1 473
Konzervatoř	230
Celkem	85 177

Přehled škol a školských zařízení na území Pardubického kraje roztržiděných podle zřizovatele Stav k 1. 9. 2012

Školy a školská zařízení	Kraj	Stát	Obec	Církev	Soukromé	Celkem
MŠ samostatné	0	0	206	0	2	208
ZŠ I. stupeň	0	0	102	0	1	103
ZŠ I. + II. stupeň	0	0	126	1	2	129
z toho ZŠ a MŠ			97	1	1	99
ZUŠ	0	0	27	0	0	27
DDM	0	0	18	0	0	18
Gymnázia	17	0	1	1	2	21
Obchodní akademie	4	0	0	0	0	4
Speciální a praktické školy	15	0	0	0	0	15
Dětské domovy	6	0	0	0	1	7
Výchovné ústavy, dětské domovy se školou						4
Středisko výchovné péče	0	3	0	0	0	3
Konzervatoř	1	0	0	0	0	1
Střední školy	55	0	0	0	0	55
Vyšší odborné školy	6	1	0	0	2	9
Pedagogicko-psychologická poradna	2	0	0	0	0	2
Centrum celoživotního vzdělávání	1	0	0	0	0	1
Celkem						594

1.5. Školská zařízení

Nejčastěji využívané jsou školní družiny a školní kluby, které jsou zřizovány při základních školách a plní funkci zájmového vzdělávání přednostně pro žáky prvního stupně. V PK bylo ve školním roce 2011–2012 provozováno 513 oddělení školních družin s 12 521 žákem a 13 školních klubů, jež navštěvovalo 732 žáků.

Samostatným subjektem jsou domy dětí a mládeže a střediska volného času, které nabízejí volnočasové zájmové vzdělávání dětem a mládeži od 6 do 18 let. V uplynulém školním roce bylo zapsáno do zájmových útvarů 12 177 žáků.

1.6. Odborná péče pro ohrožené děti a mládež

V Pardubickém kraji vykazuje činnost 6 dětských domovů, které zřizuje Pk a jeden soukromý subjekt. Tyto instituce se intenzivně zabývají prevencí rizikového chování dětí a mládeže. Počty v nich umístěných dětí s nařízenou ústavní výchovou od 3 do 18 let kolísají dle aktuální potřeby. Ve školním roce 2011–2012 bylo dle statistických výkazů registrováno 142 klientů. Svěřenci jsou do nich umístěni spádovým Diagnostickým ústavem v Hradci Králové.

Na území Pardubického kraje se nachází 3 střediska výchovné péče. Jedná se o SVP Archa Chrudim, SVP Mimóza Ústí nad Orlicí a SVP Pyramida v Pardubicích.

1.7. Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež (NZDM)

NZDM nabízejí alternativní nabídku volnočasových aktivit, často jsou propojena s terénní prací v sídlištních lokalitách. Poskytují ambulantní služby dětem a mládeži ohroženým sociálním vyloučením. Služba je určena rizikovým, neorganizovaným dětem a mládeži, kteří jsou ohroženi sociálně - patologickými jevy nebo mají vyhraněný životní styl neakceptovaný většinou společností. Základním prostředkem pro navázání kontaktu s cílovou skupinou je nabídka volnočasových aktivit. Cílem je zlepšit kvalitu života cílové skupiny předcházením, snížením sociálních a zdravotních rizik souvisejících s jejich způsobem života, umožnit jim lépe se orientovat v jejich sociálním prostředí a vytvářet podmínky, aby v případě zájmu mohli řešit svoji nepříznivou sociální situaci. Služba obsahuje výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a pomoc při prosazování práv a zájmů. Služba se poskytuje bezúplatně.

V Pardubickém kraji působí 13 NZDM, které jsou registrovanou sociální službou a jedno zařízení volného času, které není sociální službou, ale zařízením obce (Hlinsko). NZDM působí ve městech Česká Třebová, Chrudim, Letohrad, Litomyšl, Pardubice, Přelouč, Svitavy a Vysoké Mýto. Všechna zařízení v Pardubickém kraji jsou držiteli pověření k sociálně právní ochraně dětí a disponují kvalifikovanými odborníky, schopnými zabezpečit základní činnosti při poskytování sociálních služeb typu NZDM.

2. Východiska Plánu primární prevence rizikového chování v Pardubickém kraji

Pardubický kraj neměl do současnosti vypracovaný konkrétní plán primární prevence. Východisky pro nový strategický dokument tohoto zaměření byly státní strategie s ohledem na místní situaci a potřeby a další koncepční dokumenty Pardubického kraje :

- Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže na období 2009–2012 v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy
- Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2012 až 2015
- Národní strategie protidrogové politiky na období 2010–2018
- Strategie protidrogové politiky Pardubického kraje na období 2012–2018
- Strategie prevence kriminality v Pardubickém kraji na léta 2012 až 2015
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v PK 2012–2016
- Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v PK za šk. rok 2010–2011

2.1. Strategie protidrogové politiky Pardubického kraje na období 2012–2018

Strategie protidrogové politiky Pardubického kraje na období 2011–2018 navazuje na obdobný krajský dokument, jehož platnost skončila v roce 2009. Vychází z Národní strategie protidrogové politiky na období 2010–2018 a snaží se postihnout zejména specifika Pardubického kraje a podle možností i jednotlivé regiony v kraji.

Strategie je klíčovým koncepčním dokumentem Pardubického kraje a zároveň vyjádřením záměrů a postupů při řešení problému užívání drog, definuje v komplexní a koncepční rovině základní východiska a směry řešení problému užívání drog a principy a přístupy, na kterých protidrogová politika staví, stanovuje cíle, kterých se snaží dosáhnout při realizaci opatření na období 8 let. Součástí strategie je i soubor opatření, který je rozpracován ve dvou akčních plánech realizace krajské strategie včetně vymezení potřebných zdrojů pro jeho implementaci.

Užívání návykových látek a nezákonné zacházení s nimi je obecně vnímáno jako vážný problém, který stále představuje ohrožení zdraví, bezpečnosti, sociální pohody a prosperity obyvatel, zejména mládeže. Vzhledem ke skutečnosti, že užívání alkoholu a tabáku má neméně závažné dopady na jedince i společnost jako ilegální drogy, zabývá se Strategie protidrogové politiky Pardubického kraje na období 2011–2018 ve zvýšené míře i legálními drogami.

Krajská protidrogová politika je definována na základě analýzy současné situace a identifikovaných potřeb a má jasnou strukturu, jež umožní praktickou realizaci a hodnocení.

Akční plány realizace Strategie protidrogové politiky Pardubického kraje na období 2011 až 2018 (akční plány) detailněji rozpracovávají plánované postupy pro naplňování cílů strategie a definují opatření v podpůrných technicko-organizačních oblastech. Po dobu platnosti strategie budou zpracovány dva akční plány na období let 2011–2014 a 2015–2018.

Akční plány jsou součástí Strategie protidrogové politiky Pardubického kraje 2011–2018 a zároveň plní funkce:

- implementačního nástroje strategie v dané oblasti – určují konkrétní aktivity a výstupy, rozdělení odpovědnosti, termíny plnění a odhadované zdroje pro realizaci aktivit,

- kontrolního nástroje realizace strategie – definují ukazatele dosažení stanovených cílů, ukazatele uskutečnění plánované aktivity, definují potřebné zdroje informací pro jednotlivé ukazatele,
- usměrňujícího dokumentu pro realizaci protidrogové politiky různými subjekty působícími v dané oblasti – definují priority protidrogové politiky na období pokryté v příslušném akčním plánu

2.2. Strategie prevence kriminality

Zpracování Koncepce prevence kriminality krajů na léta 2013 až 2016 (dále jen „Koncepce“) je jednou z podmínek realizace programů prevence kriminality krajů obsažených ve Strategii prevence kriminality v České republice na léta 2012 až 2015, která byla schválena usnesením vlády České republiky č. 925 ze dne 14. prosince 2011. Koncepce má být zpracována na období 2013 až 2016, tj. s ročním přesahem nad platností státní Strategie prevence kriminality.

Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2012 až 2015 (dále jen „Strategie“) formuluje vizi cílového stavu v prevenci kriminality. Předkládaný dokument chce svými dopady postihnout především kriminalitu obecnou, která ohrožuje a obtěžuje občany a nezřídka ovlivňuje jejich názory na schopnost státu čelit kriminalitě a zajistit jejich bezpečí.

S ohledem na předmět materiálu – prevence kriminality - je dominantním resortem odpovědným za koordinaci politiky státu v uvedené oblasti Ministerstvo vnitra. Další resorty – členové Republikového výboru – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo spravedlnosti a částečně Ministerstvo zdravotnictví plní úkoly související se sociální oblastí, s problematikou zaměstnávání, vzdělávání a institucionální péče o děti a mládež a programy Probační a mediační služby ČR. Podrobněji své strategie či programy v oblasti prevence zpracovávají jednotlivá ministerstva (konkrétně ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, zdravotnictví, obrany, spravedlnosti, vnitra) v samostatných vnitroresortních materiálech.

Priority stanovené Strategií konkretizují strategické cíle a směřují k jejich lepšímu splnění:

- snižování rizik a výskytu protiprávní činnosti na úrovni obcí a regionů, včetně oslabování rizikových faktorů, které přispívají k výskytu protiprávního jednání
- integrace efektivní prevence kriminality do výkonu práce v Policii ČR, zejména na základních útvarech
- podpora národních specifických projektů a programů
- vytvoření efektivního a stálého systému sběru, analytického zpracování, předávání a poskytování informací v oblasti prevence kriminality na a mezi všemi úrovněmi subjektů prevence kriminality

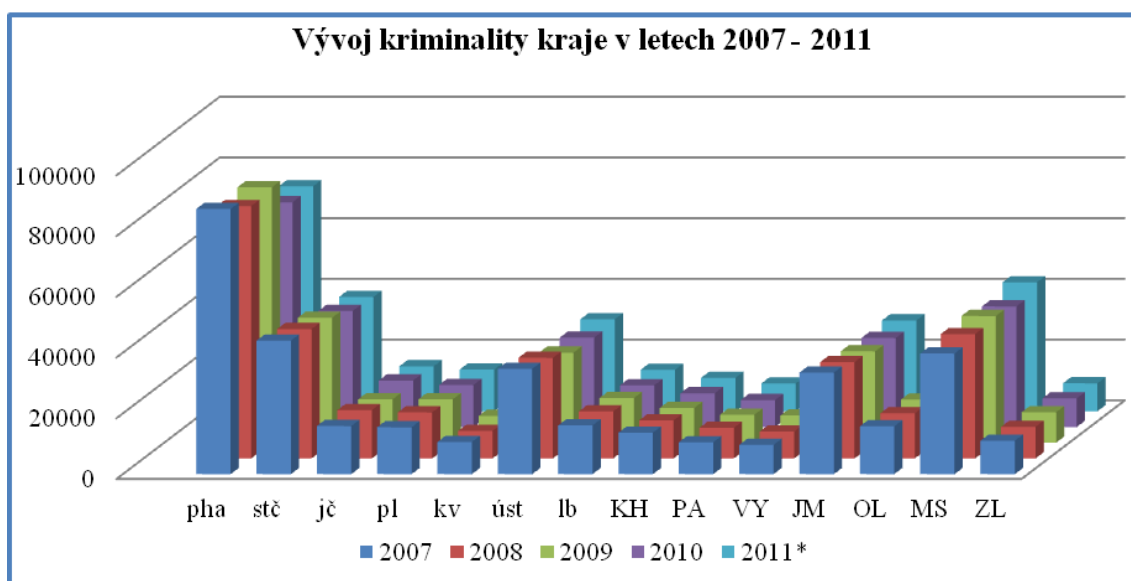
Cílem Koncepce je:

- zmapovat území kraje z hlediska výskytu kriminality
- zmapovat území kraje z hlediska výskytu vyloučených lokalit
- zmapovat území kraje z hlediska dalších rizikových faktorů (počet nezaměstnaných a počet vyplacených sociálních dávek závislých na výši příjmů), které mohou mít vliv na výskyt delikventní činnosti
- stanovit „rizikové lokality“ na základě všech výše uvedených faktorů
- poskytnout podklady obcím k plánování vlastních preventivních aktivit

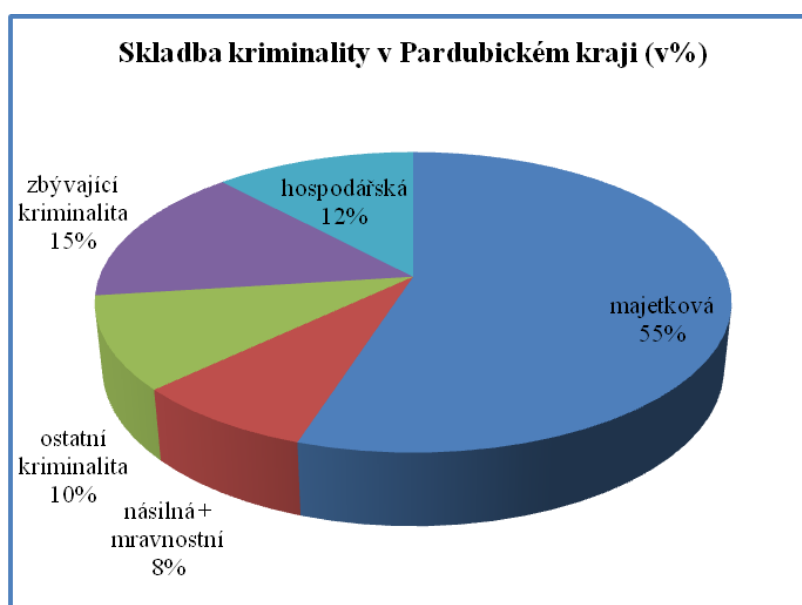
- vymezit „krajskou roli“ v oblasti prevence kriminality
- definovat politiku kraje v oblasti prevence kriminality na uvedené období
- stanovit oblasti priorit a poskytnout tím vodítko subjektům v území kraje pro jejich činnost

Strategií prevence kriminality České republiky na léta 2012–2015 je realizovat účinný systém prevence kriminality v rámci své působnosti, koordinovat jej a zabezpečovat po stránce metodické, konzultační a případně finanční. Hlavním úkolem Pardubického kraje je nezbytné zapojit celou občanskou společnost, místní samosprávy a v neposlední řadě i státní a nestátní subjekty, které se v řadě případů zabývají přímou prevencí kriminality a dalšími aktivitami směřujícími k předcházení páchaní trestné činnosti.

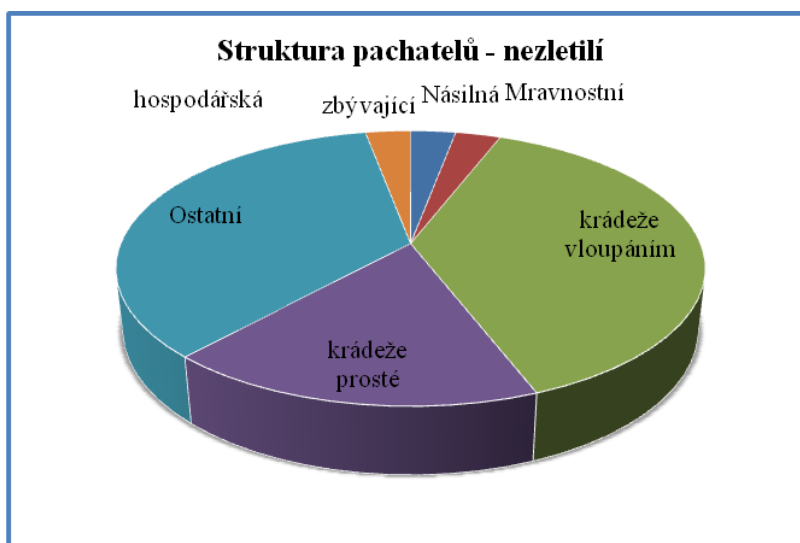
Graf č. 3: Vývoj kriminality v krajích v letech 2007–2011

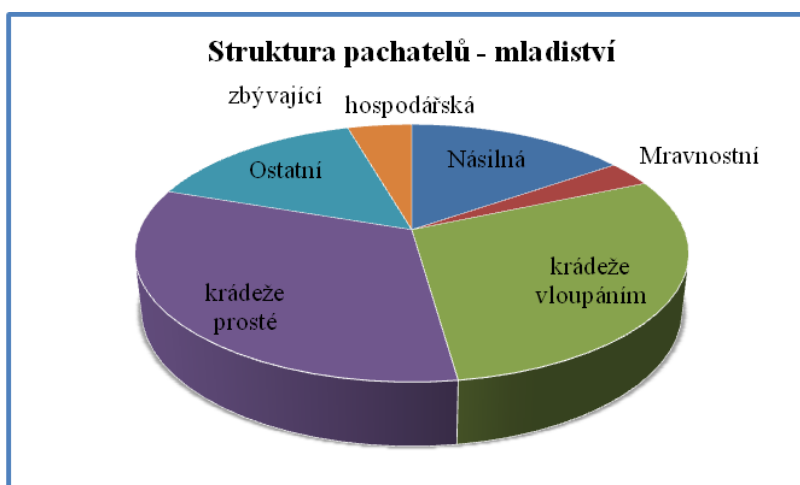
Graf č. 4: Skladba kriminality v Pardubickém kraji

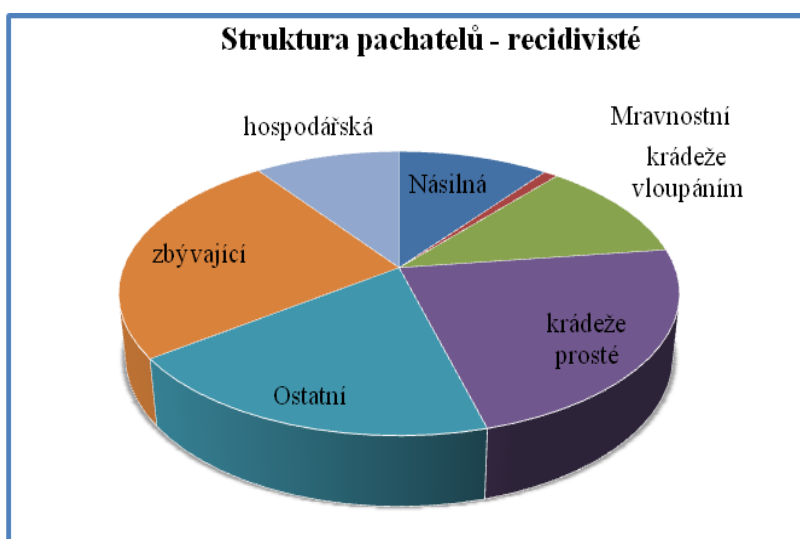
Graf č. 5: Stíháno, vyšetřováno osob – nezletilí

Graf č. 6: Stíháno, vyšetřováno osob – mladiství

Graf č. 7: Stíháno, vyšetřováno osob – recidivisté

Na celkové kriminalitě se v Pardubickém kraji v roce 2011 podílelo celkem 4 184 osob, z toho 2011 recidivistů (o 0,5 % méně než průměr ČR), 75 nezletilých (o 0,4 % více než průměr ČR) a 164 mladistvých (o 0,4 % více než průměr ČR). Ve srovnání s celorepublikovým průměrem je pácháno méně násilných a mravnostních trestných činů mladistvými a nezletilými, tyto pachatele se ale podílejí ve vyšší míře, než je průměr ČR, na páchání trestné činnosti krádeží vloupáním, krádeží prostých a ostatní trestné činnosti. Recidivisté se ve větší míře, než je celorepublikový průměr, podílejí na páchání trestné činnosti mravnostní a hospodářské.

2.3. Sociálně demografická analýza kraje

Sociálně demografická analýza představuje popis možných rizikových skupin a vnějších faktorů, které mohou vést k případnému kriminálnímu jednání. Potencionální rizika spočívají v sociální oblasti, tj. souvisí s prostředím, především lokálním prostředím (vyloučené sociální lokality), a také s narušeným životním prostředím. Hrozbou může být nedostatek pracovních příležitostí a s tím související nezaměstnanost, bytové podmínky, rodinné prostředí a také snižující se společenská kontrola a sousedská soudržnost.

V Pardubickém kraji je situace v oblasti extremismu dosud relativně klidná, pravděpodobně proto zde zatím nepůsobí organizovaná platforma, která by se zabývala prevencí vzniku a šíření extremistických nálad. Koordinátor romských poradců se problematice extremismu dlouhodobě věnuje a na dané téma pořádá přednášky a semináře pro školy, policisty, úřady a další veřejné instituce.

Výskyt sociálně vyloučených lokalit v Pardubickém kraji

V sociálně vyloučených romských lokalitách v Pardubickém kraji byly identifikovány problémy, které jsou společné všem lokalitám:

- nevyhovující bydlení
- sestěhování více početných rodin do nevyhovujících bytů a soustředěnost na určitou lokalitu

- ztížený přístup k institucím a službám z důvodu prostorového vyloučení
- nezaměstnanost, dlouhodobé vyloučení z trhu práce
- předluženost rodin
- nedostatečné sociální kompetence
- nízká úroveň vzdělání a malá aspirace na vzdělání dětí, které absolvovaly základní školu
- nízká úroveň kvalifikace
- nevyhovující zdravotní stav obyvatel
- výskyt společensky patologických jevů

3. Strategie prevence rizikového chování u dětí a mládeže v Pardubickém kraji na období 2012–2014

Kromě vytváření podmínek pro realizaci preventivních programů ve školách a školských zařízeních a sledování jejich plnění, pracuje Pardubický kraj na systému evaluace Minimálních preventivních programů škol a školských zařízení a podporuje vzdělávání pedagogických pracovníků, kteří se zabývají prevencí rizikového chování dětí a mládeže.

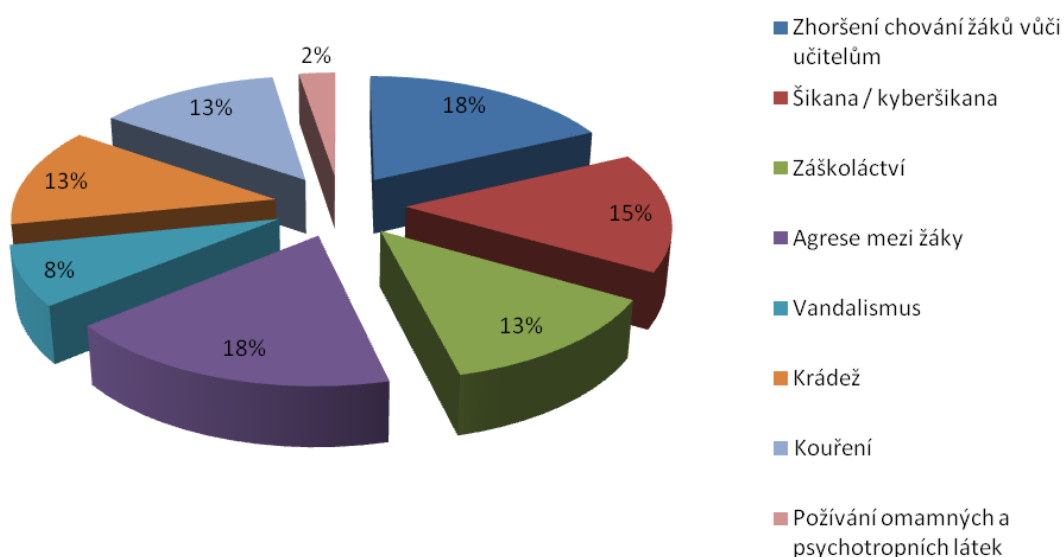
Hlavním úkolem kraje je provázat MPP škol a regionální programy s cílem zohlednění místních a specifických problémů škol. Prioritou je nastavit funkční systém vzdělávání školních metodiků prevence, zvýšit erudici všech pedagogů včetně mateřských škol ve znalostech preventivního působení a validními evaluačními mechanismy (systematické vzdělávání, výměna zkušeností) napomoci zkvalitnění školních preventivních strategií. Nezbytným úkolem je vytvářet podmínky pro činnost metodiků prevence v PPP a KCP Ústí nad Orlicí a systematicky podporovat činnost nestátních neziskových organizací, které jsou realizátory prevence v kraji.

3.1. SWOT analýza PP v kraji

S - silné stránky	W - slabé stránky
- nadšení pedagogů, školních metodiků prevence i pochopení vedení škol - existence sítě kontaktních osob pro oblast prevence - vznik Krajského centra primární prevence při PPP Ústí nad Orlicí a jeho činnost - existence školského systému metodiků prevence - tradice aktivit v oblasti prevence - vzdělávání pedagogů v oblasti primární prevence - zapojení škol do dotačního řízení MŠMT v rámci programů primární prevence - existence NNO zabývajících se prevencí v kraji - spolupráce mezi subjekty primární prevence - existence strategie protidrogové politiky Pardubického kraje - podmínka evaluovat dotované programy - existence standardů primární prevence a certifikace primární prevence	- absence finančních prostředků na primární prevenci z rozpočtu kraje - formální realizace primární prevence na některých školách - systémově nízká podpora práce školních metodiků prevence - nedostatečné „ukotvení“ primární prevence ve školách v legislativě - chybí strategie primární prevence Pardubického kraje - nedostatečná evaluace programů primární prevence - nedostatek odborníků a poskytovatelů v oblasti primární prevence v kraji
O - příležitosti	T - hrozby
- finanční prostředky z rozpočtu kraje na programy primární prevence na školách a šk. zařízeních - finanční prostředky z rozpočtu EU na programy primární prevence na školách a šk. zařízeních	- konzervace stávajícího stavu - nedostatek finančních prostředků ohrožující realizaci systému primární prevence

- udržení činnosti krajského centra prevence - vznik strategie primární prevence Pardubického kraje - vznik metodiky evaluace jako nástroje hodnocení programů primární prevence - získání certifikátu primární prevence - NNO - podpora preventivních programů škol a školských zařízení v rámci Programu Zdraví 21 v podmínkách Pardubického kraje - monitorování výskytu rizikového chování	- vyhoření lidských zdrojů v oblasti primární prevence - "ustrnutí" na slovech = nepřejít k realizaci aktivit v oblasti primární prevence - podceňování významu a okrajové vnímání prevence rizikového chování - ukončení aktivit Krajského centra primární prevence při PPP Ústí nad Orlicí
---	---

Přehled nejčastěji zastoupeného rizikového chování žáků na Š/ŠZ v Pk

4. Hlavní priority a cíle Pardubického kraje v oblasti primární prevence

Základním principem strategie primární prevence rizikových projevů chování je co nejúčinnější výchova ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a zachování integrity osobnosti.

Kraje jsou jedněmi z klíčových partnerů MŠMT ČR při přípravě a realizaci národní strategie prevence a při jejím zavádění do praxe.

Vizi v oblasti prevence je vytvoření funkčního systému primární prevence, výchova ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a k vyváženému všestrannému rozvoji osobnosti.

Hlavní cíle prevence jsou následující:

- systematické vytváření personálních, organizačních i finančních podmínek potřebných pro uplatňování primární prevence na školách a školských zařízeních
- podpora činnosti Krajského centra primární prevence v Ústí nad Orlicí
- prostřednictvím dostupných kvalitních preventivních programů snižovat počet problémů v oblasti rizikového chování dětí a mládeže
- validními evaluačními mechanismy napomoci zkvalitnění školních preventivních strategií (oslovit školy jakým způsobem u nich probíhá hodnocení primární prevence, možnost využití evaluačního dotazníku – kvantitativní hodnocení MPP)
- podpora komplexních minimálních preventivních programů, které budou navazovat na vzdělávací proces (ŠVP) i další nadstavbové aktivity – žáci, pedagogové, rodiče
- podpora školních komplexních projektů škol zaměřených na boj proti : alkoholismu, kuřáctví, užívání měkkých drog, šikanu, kyberšikanu, agresivitu, záškoláctví a antisemitismus
- metodická podpora PPP a koordinace při vzdělávání školních metodiků prevence
- navazovat na vzdělávací, odborná a profesní školení u pedagogů, rozvíjet jejich další vzdělávání
- s cílenou prevencí začít v MŠ, účinně navazovat v další školní docházce tak, aby dítě získalo nejen vědomosti, dovednosti, ale naučilo se je i používat a přijalo je za vlastní
- do prevence cíleně včlenit i problematiku poruch příjmu potravin a stravovacích návyků a problémů pohybové aktivity, rizikového sexuálního chování, bezpečnosti v dopravě
- aktuálně reagovat na vznik nových forem rizikového chování nebo chování, které vykazuje nejvyšší četnost – v této souvislosti připravit odbornou pomoc (informace, vzdělávání ŠMP) jedná se zejména o kyberšikanu, antisemitismus, nedrogové závislosti

Vize prevence v období 2012–2014

- zmapovat rizikové chování v mateřských školách, základních i středních školách v souvislosti s minimálním preventivním programem
- zvýšit erudice pedagogů mateřských, základních a středních škol v oblasti primární prevence a multikulturní výchovy

- jedenkrát ročně uskutečnit setkání zástupců všech orgánů a organizací, kteří se podílejí na prevenci ve spolupráci se zástupci pro protidrogovou prevenci a prevenci kriminality
- realizovat pravidelná setkání školních metodiků prevence, výchovných poradců a metodiků prevence při PPP ve všech okresech kraje (Chrudim, Pardubice, Svitavy, Ústí nad Orlicí) – dvoudenní semináře organizované Krajským centrem primární prevence (pravidelná účast krajského školského koordinátora prevence)

5. Sít' služeb poskytující prevenci rizikového chování Pardubického kraje

5.1. Sít' služeb a charakteristika poskytovaných služeb primární prevence

Mezi základní články PP v kraji patří institucionální zajištění prevence realizované KrÚ Pk, PPP Pardubice, PPP Ústí nad Orlicí, KCPP Ústí nad Orlicí a CCV Pardubice.

Instituce	Jméno/profese	Kontakt
Krajský úřad Pardubického kraje Komenského 125 530 11 Pardubice	Mgr. Renata Černíková (Mgr. Zuzana Hamanová - zástup) krajská školská koordinátorka prevence	Tel.: 466 026 240 renata.cernikova@pardubickykraj.cz zuzana.hamanova@pardubickykraj.cz
PPP Pardubice Sukova třída 1260 530 02 Pardubice	PaedDr. Jiří Knoll ředitel PPP, metodik prevence	Tel.: 466 410 328 ppp.pce@seznam.cz
PPP Ústí nad Orlicí Královéhradecká 513 562 01 Ústí nad Orlicí	PhDr. Petra Novotná ředitelka PPP	Tel.: 465 521 296 info@pppuo.cz
KCPP Královéhradecká 513 562 01 Ústí nad Orlicí	PhDr. Petra Novotná metodička prevence	Tel.: 465 521 296 novotna@ppp.cz
CCV Pardubice Mozartova 449 530 09 Pardubice	Mgr. Monika Jirásková ředitelka	Tel.: 466 301 173 jiraskova@ccvpardubice.cz

Cíle v oblasti primární prevence

- provést analýzu poskytovatelů primární a sekundární prevence v kraji
- udržet aktivity Krajského centra primární prevence minimálně v dosavadním rozsahu
- podporovat realizaci kvalitních, dlouhodobých a osvědčených programů primární prevence realizovaných přímo na školách – zneužívání legálních drog, záškoláctví, šikana, agresivní chování, programy podporující zdravý životní styl s akcentem na pohyb a výživu, prevence sexuálně přenosných onemocnění, prevence antisemitismu, bezpečnost v silniční dopravě
- podporovat odborné vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence drogových i nedrogových závislostí
- začleňovat do metodiky programů primární prevence drogových závislostí prevenci zneužívání tabákových výrobků, alkoholu a nových syntetických drog – legálních návykových látek
- vyhodnocovat realizované a podpořené programy prevence na základě vytvořených nástrojů hodnocení kvality a efektivity
- podporovat preventivní programy pro rodiče a širší veřejnost s cílem informovat je o různých druzích závislostí a dalším rizikovém chování dětí a mládeže
- zlepšit spolupráci a zefektivnit tok informací mezi jednotlivými subjekty působícími v oblasti primární prevence
- nastavit jednotnou spolupráci s obcemi v oblasti financování

5.2. Cílové skupiny primární prevence

- děti v mateřských školách, žáci základních škol, studenti středních škol a učilišť
- metodici prevence na školách, výchovní poradci škol, ředitelé škol, ostatní pedagogové.
- rodiče žáků všech typů škol, široká laická veřejnost

Orgány a organizace, které se podílejí na poskytování primární prevence

Adykt., o.s.

Vraclav – Sedlec 15, 566 01 Vysoké Mýto
tel. 776 056 814

Kontaktní osoba: Mgr. Petr Dřínovský

- monitoring programů primární prevence
- primární prevence drogových závislostí
- ambulantní následná léčba

Středisko výchovné péče pro děti a mládež Archa

Školní nám. 11, 537 01 Chrudim
tel. 469 623 786

Kontaktní osoba: Mgr. Petr Pražák

Časová dostupnost: Po–Pá: 7.00–15.00 hod.

- individuální a skupinová psychoterapie
- rodinná terapie
- krizová intervence
- poradenství v oblasti zneužívání návykových látek
- primární prevence drogových závislostí

Acet ČR o.s.

ČSA 492, 537 01 Chrudim
tel.: 733 121 953

Kontaktní osoba: Mgr. František Krampota

- vzdělávání a vyučování v oblasti HIV/AIDS a rizikového chování mládeže
- intenzivní a dlouhodobá spolupráce se školami, základní spolupráce
- práce s žáky a studenty na neformálních aktivitách
- spolupráce se školními metodiky prevence
- podpora lektorů a jejich vzdělávání
- vytvoření studie dobré praxe, vytvoření metodických a didaktických materiálů pro lektory, pro studenty a pro školní metodiky prevence, vytvoření sítě podpory
- spolupráce s partnery projektu: oddělení prevence kriminality města Chrudim

Středisko výchovné péče pro děti a mládež Mimóza

Mírové nám. 1388, 562 01 Ústí nad Orlicí
tel. 465 526 969

Kontaktní osoba: Mgr. Kateřina Špačková

Časová dostupnost: Po–Pá: 8.00–16.00 hod.

- individuální a skupinová psychoterapie
- rodinná terapie
- krizová intervence
- poradenství v oblasti zneužívání návykových látek

Středisko výchovné péče pro děti a mládež Pyramida

Sokolovská 146, 533 54 Rybitví

Tel.: 466 680 338, mobil: 723 134 604

Kontaktní osoba: Mgr. Martin Fiala

Časová dostupnost: na telefonu 24 hodin denně

Středisko výchovné péče Pyramida nabízí pro své klienty následující služby:

- poradenskou činnost
- terapeutickou činnost
- dvoutýdenní diagnostický pobyt
- dlouhodobý výchovně léčebný pobyt
- různé zájmové činnosti

Kolektiv pracovníků:

- speciální pedagog – etoped
- psycholog
- terapeut
- sociální pracovník
- odborní vychovatelé

Krajská hygienická stanice Pardubického kraje se sídlem v Pardubicích

U Divadla 828, Pardubice

Tel.: 466 052 336

Kontaktní osoba: Bc. Jana Nedbalová

Policie ČR

- primární prevence sociálně patologických jevů – projekt „Učíme se s policií“, přednášková činnost
- anonymní poradenství a konzultace v oblasti drogových závislostí

Krajské ředitelství policie Pardubického kraje

Na Spravedlnosti 2516, 530 48 Pardubice

Preventivně informační oddělení

Kontaktní osoba: mjr. Bc. Jitka Vavřínová, tel. 974 561 207, e-mail tiskpa@mvcv.cz

Časová dostupnost: 7:00–15:00 hod.

5.3. Chybějící služby v Pardubickém kraji

Na základě průzkumu u zřizovatelů jednotlivých škol a školských zařízení v oblasti primární prevence rizikového chování vyplynulo, že nabídka organizací poskytujících služby v oblasti primární prevence je v PK dle dotazníkového šetření odlišná v jednotlivých regionech kraje. Celkově lze konstatovat, že stávající služby jsou postačující a v dobré kvalitě. Záleží však na možnosti dostupnosti služeb v závislosti na hustotě obyvatel a dopravní obslužnosti v různých mikroregionech.

Jako nejčastěji chybějící služby označili respondenti absenci více zařízení pro děti a mládež s poruchami chování (i psychiatrickou diagnózou), více nízkoprahových zařízení, více dětských a školních psychologů a více osvěty pro rodiče. Jedná se jim hlavně o aktivity zaměřené individuálně nebo pro menší kolektivy, prožitkového charakteru.

Situace v PK není tedy taková, že by výrazně chyběly jednotlivé služby zabývající se primární prevencí, ale nedostačuje zřejmě jejich počet.

6. Koordinace primární prevence na krajské úrovni

6.1. Spolupráce v rámci krajského úřadu

Kraj prostřednictvím krajského školského koordinátora prevence koordinuje činnost jednotlivých institucí v systému prevence a zajišťuje v přenesené působnosti naplňování úkolů a záměrů obsažených ve Strategii prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy při respektování specifik Pardubického kraje. KrÚ Pk úzce spolupracuje s ústředními orgány státní správy v oblasti prevence rizikových projevů chování. Krajský školský koordinátor prevence se pravidelně účastní pracovních setkání a porad na MŠMT zaměřených na primární prevenci a aktuální informace z těchto porad předává metodikům prevence na PPP a školním metodikům prevence.

V rámci krajského úřadu probíhá spolupráce krajského koordinátora primární prevence s krajským koordinátorem protidrogové prevence a krajským koordinátorem prevence kriminality. Spolupráce probíhá zejména při vyhodnocování grantových programů kraje, tvorbě strategických plánů kraje, řešení konkrétních problémů v oblasti prevence rizikových projevů chování v kraji apod.

Stěžejním orgánem odboru školství, kultury a tělovýchovy Pk je Poradní sbor vedoucího odboru školství, kultury a tělovýchovy Pk pro prevenci rizikových projevů chování. Členy poradního sboru jsou krajský školský koordinátor prevence, metodici prevence na PPP, krajský protidrogový koordinátor a zástupce Krajské hygienické stanice pro oblast prevence. Poradní sbor se schází za účelem vyhodnocování grantových programů kraje, tvorbě strategických plánů kraje, řešení konkrétních problémů v oblasti problematiky primární prevence rizikových projevů chování v kraji, předávání informací mezi subjekty a návrhy spolupráce apod.

Krajský koordinátor dále spolupracuje s odborem sociálních věcí a odborem zdravotnictví v rámci pravidelně probíhajících pracovních setkání komisí jednotlivých odborů.

6.2. Spolupráce s metodiky PP

Spolupráce se rozvíjí i prostřednictvím předávání informací mezi výše uvedenými odbory a metodiky v pedagogicko-psychologických poradnách. Prevence je realizována čtyřmi metodiky prevence, z nichž dva jsou ředitelé PPP a další dva jsou pracovníky PPP se sníženým pracovním úvazkem. Praxe by však vyžadovala posílení úvazků metodiků z důvodů rozsáhlé práce v terénu, což není vždy naplněno z důvodů finančních a dalších pracovních povinností. Obecně lze konstatovat, že zájem společnosti o prevenci a podpora preventivních aktivit se dostává mimo priority.

6.3. Odborné orgány

Na velmi vysoké úrovni je spolupráce s Krajským centrem primární prevence v Ústí nad Orlicí. Centrum je zaměřené na koordinaci, metodické řízení a vykonávání činností v rámci primární prevence, realizuje programy zaměřené na primární prevenci rizikového chování a zabývá se také vzděláváním školních metodiků prevence. V centru pracuje vedoucí a čtyři další odborní zaměstnanci. Centrum nabízí služby všem základním a středním školám v Pardubickém kraji. Nastavení tohoto systému je vyhovující.

Krajské centrum pravidelně čtyřikrát ročně pořádá setkání se školními metodiky prevence za účasti krajského metodika prevence a odborníků z dané problematiky.

7. Aktivita Pardubického kraje

V oblasti prevence plní OŠKT řadu úkolů. Stanovuje základní strategie v oblastech prevence, stanoví priority na další období, podporuje subjekty působící v prevenci. Vytváří podmínky pro realizaci prevence ve školství. Úzce spolupracuje s metodikou prevence v PPP. Monitoruje situaci na školách, vyhodnocuje preventivní programy, provádí sběr dat. Spolupracuje se školními metodikou prevence, účastní se porad se ŠMP, metodicky řídí metodiku v PPP. Sleduje činnost NNO při realizaci preventivních aktivit ve školách.

Školy a školská zařízení na území Pardubického kraje mají možnost každým rokem uplatnit svůj projekt v rámci dotačního řízení MŠMT na realizaci projektů v oblasti prevence rizikového chování. Realizace tohoto programu je v souladu se Strategií prevence rizikového projevu chování u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT na období 2009–2012. Programy jsou financovány ze státního rozpočtu prostřednictvím krajského úřadu. Dotace musejí být využity zejména na rozvoj preventivních programů školy, školského zařízení.

MŠMT vytvořilo jako poradní orgán **výbor krajských školských koordinátorů prevence**. Každý krajský školský koordinátor prevence se podílí na hodnocení projektů v rámci svého kraje.

8. Financování služeb primární prevence v Pardubickém kraji

8.1. Přehled poskytnutých dotací na specifickou a nespecifickou prevenci v Pardubickém kraji v roce 2011–2012

ORP	Organizace poskytující služby primární prevence	Výše dotace	Aktivita
Česká Třebová	Lexus o.s.	15 000	Protidrogová prevence
	Hamzova odborná léčebna pro děti a dospělé, Luže – Košumberk	20 000	„Citová výchova od narození do puberty“, „Co nepokazit ve výchově dětí od 3-7let“
	Policie ČR	10 000	Sexuální zneužívání dětí – besedy pro žáky škol
Hlinsko	Město Hlinsko	5 000	Projekt – Právo pro každý den – prevence kriminality
		10 000	Projekt AJAX – městská policie Hlinsko
		30 000	Dopravní výchova – městská policie
		30 000	Bezpečné prázdniny – prevence kriminality
Holice	Město Holice	20 000	Program – Sám sebou
		15 000	Oblastní charita – mateřské centrum Holoubek
		15 000	Sociální aktivizační služba pro rodiny s dětmi
		2 000 000	Podpora volnočasových aktivit, sport. Klubů a občanských sdružení
Chrudim	Město Chrudim	500 000	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež – sociálně aktivizační služby, terénní a ambulantní služby
	Centrum J.J. Pestalozziho	500 000	Sociálně aktivizační služby
	SOPRE	100 000	Sociálně aktivizační služby
	Město Chrudim	v rámci rozpočtu města	Program prevence kriminality
		200 000	Grantový systém Zdravého města a MA 21
		v rámci rozpočtu města	Národní dny bez úrazů, Dny zdraví, Běh naděje, Den země, Evropský týden mobility, Evropský den bez aut, Na kolo jen s přilbou, Kampaň Vidíš mě?
Králíky	0	0	0
Lanškroun	Město Lanškroun	80 000	Provoz O. K. klubu při DDM DAMIÁN Lanškroun – programy prevence a volnočasové aktivity pro děti a mládež z ohrožených cílových skupin
Litomyšl	Naděje o.s.	15 000	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
	Adykt	10 000	Prevko – regionální centrum prevence
	Oblastní charita Polička	15 000	Občanská poradna
	Lexus o.s.	10 000	Centrum terénních programů
	Oblastní charita Červený Kostelec	3 000	Provoz a rozvoj Domova sv. Josefa v Žirči
Moravská	Komise prevence kriminality	39 404	Prevence kriminality, spolupráce s městskou policií

Třebová	Centrum volného času	661 832	Péče o romskou komunitu ve městě, poradenská činnost pro dospělé, spolupráce se školami, terénní práce
	Město Mor. Třebová	58 000	Spolupráce s městskou policií – pořízení kamerového systému
	Sdružení Bonanza	120 000	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež – otevřeno 3. 9. 2012
Pardubice	Magistrát města Pardubic	446 600	Vybudování klubu a návazných aktivit na městské ubytovně v sociálně vyloučené lokalitě Českova ul.
		286 500	Specialista intervence na ZŠp a MŠp A. Krause
		311 415	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež – Free klub
		160 000	SKP - terénní program při NZDM – Free klub
Polička	Městská policie Polička	165 000	Programy prevence kriminality pořádané ve spolupráci se Š/ŠZ, PO a NNO
Přelouč	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Jakub klub Přelouč	100 000	Programy prevence a volnočasové aktivity pro děti z ohrožených cílových skupin
	Klub Radost, Sluníčko, Junák	84 000	Aktivity pro předškolní děti
	Městská policie Přelouč	30 000	Program „Prevence kriminality“
Svitavy	Město Svitavy	200 000	Grantový program na podporu projektů Š/ŠZ v oblasti kriminality
		90.000	Systém včasné intervence – vyhledávání, rozpoznávání a řešení projevů nedelikventního a delikventního chování dětí do 18 let
		100 000	Nízkoprahový klub „Díra“ pro děti a mládež od 10–25 let
Ústí nad Orlicí	Město Ústí nad Orlicí	15 300	Bezpečnost dětí v dopravě
		13 000	Dny zdravého životního stylu
		11 000	Prevence primárně patologických jevů
		10 500	Den Země, Den Země v přírodě
Vysoké Mýto	Město Vysoké Mýto	15 000	Den Země v MŠ Slunečné
		8 000	Pomoc sociálně ohroženým dětem a rodinám v regionu
		7 000	Světélko a.s. – terénní práce
		10 000	Školympiáda – aneb drogy na stadion nepatří
Žamberk	Město Žamberk	100 000	Program „Prevence kriminality“ – org. CEMA – Klub bez klíče, pro starší žáky, „Maják“ – záchranný systém – organizuje městská policie
		500 000	„Mládežnické projekty“- podpora spolků a neziskových org. pro děti a mládež
		15 000	„Běh naděje“ – na podporu boje proti rakovině – účastní se děti, žáci, studenti i dospělí
		40 000	„Majáles“ – zapojení studentů do života ve městě
		20 000	„Talent“ – ocenění nejlepších dětí a mládeže za úspěchy ve sportu, kultuře

8.2. Z rozpočtu Pardubického kraje

Donátor	Přidělená dotace	Grantový program	Koordinace	Celkem
Pk sociální odbor	30 000 Kč	900 000 Kč	100 000 Kč	1 090 000 Kč
Pk OŠKT	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč

Závěr

Krajský plán prevence rizikového chování dětí a mládeže Pardubického kraje 2012–2014 je cestou ke zkvalitnění aktivit Pk v této oblasti. Jelikož problémy s rizikovým chováním dětí a mládeže v našem kraji, ale i v celé republice narůstají, je velmi důležité situaci dobře zmapovat, vyhodnotit a napomáhat školám a školským zařízením v prevenci tohoto nežádoucího chování. Prevence rizikového chování dětí a mládeže by se měla stát jednou z prioritních aktivit OŠKT Pk.